

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

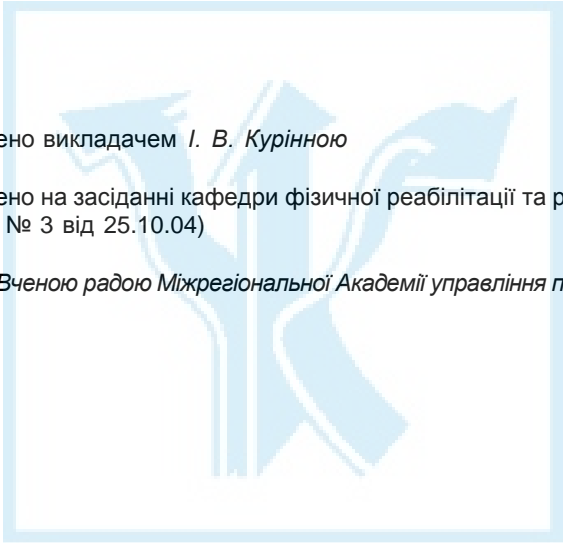
НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни

“САНАТОРНО-КУРОРТНЕ ЛІКУВАННЯ”

(для спеціалістів спеціальностей
“Фізичне виховання”, “Фізична реабілітація”)

МАУП

Київ 2005

Підготовлено викладачем *І. В. Курінною*

Затверджено на засіданні кафедри фізичної реабілітації та рекреації
(протокол № 3 від 25.10.04)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Курінна І. В. Навчальна програма дисципліни “Санаторно-курортне лікування” (для спеціалістів спеціальностей “Фізичне виховання”, “Фізична реабілітація”). — К.: МАУП, 2005. — 20 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, навчально-тематичний план, програмний матеріал до вивчення дисципліни “Санаторно-курортне лікування”, контрольні питання, а також список рекомендованої літератури.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Широке використання природних фізичних факторів для зміцнення здоров'я людини є найважливішим медико-біологічним і соціальним завданням. Для успішного його розв'язання необхідні знання фізико-хімічних властивостей різних типів мінеральних вод, лікувальної грязі і клімату, а також теоретичні уявлення про механізм їх лікувальної дії на організм. Поряд з цими поняттями для ефективного застосування природних і преформованих фізичних факторів важливо володіти сучасними патогенетичними основами найважливіших захворювань функціональної, запальної і дистрофічної природи, а також диференційованими методиками застосування цих факторів у профілактичних, лікувальних і реабілітаційних цілях.

Санаторно-курортне лікування безперечно займає важливе місце в системі лікувально-профілактичних заходів при різних видах порушення здоров'я. Сучасна санаторно-курортна система оздоровлення як в Україні, так і за кордоном має у своєму арсеналі багато як сучасних, так і стародавніх методів лікування, спрямованих на ефективну терапію, профілактику і відновлення пацієнтів з різними захворюваннями.

Мета курсу санаторно-курортне лікування:

- висвітлити механізми лікувально-фізіологічної дії всіх факторів санаторно-курортного лікування;
- ознайомити студентів з видами курортів та їх можливостями;
- розглянути нормативно-правові аспекти, що регламентують санаторно-курортну діяльність;
- розкрити теоретичні основи санаторно-курортного лікування при різних захворюваннях.

Основні завдання дисципліни:

- сформулювати уявлення про основні положення і завдання санаторно-курортного лікування;
- ознайомити студентів з основами лікувально-профілактичної дії факторів, використовуваних у системі санаторно-курортного лікування;

- навчити студентів орієнтуватися у видах курортів України і зарубіжжя;
- сформувати у студентів уміння правильно визначати вид курорту і систему лікувально-профілактичних заходів при різних захворюваннях.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
вивчення дисципліни

“САНАТОРНО-КУРОРТНЕ ЛІКУВАННЯ”

№ пор.	Назва теми
1	Історія курортології як науки. Історія розвитку курортів. Класифікація курортів. Курортні ресурси України та зарубіжжя. Сучасні уявлення про хвороби і принципи застосування фізичних факторів у лікувально-профілактичних і реабілітаційних цілях. Поняття “здоров’я”, “передхворобливий стан”, “хвороба”
2	Санаторії, профілакторії. Відбір, направлення хворих на курорти і у місцеві санаторії, показання і протипоказання. Нормативно-правові акти, що регламентують діяльність курортів
3	Медична кліматологія і кліматотерапія. Сучасна фізіотерапія — сукупність дії природних і преформованих фізичних чинників
4	Лікувальні грязі. Мінеральні води. Гідротерапія
5	Засоби народної (нетрадиційної) медицини, інші немедикаментозні методи лікування, застосовувані в санаторно-курортній практиці. Роль лікувального масажу в практиці санаторно-курортного лікування. ЛФК. Відпочинок. Стомлення. Виснаження
6	Особливості харчування в системі санаторно-курортного лікування. Гомеопатія. Фармакотерапія в системі санаторно-курортного лікування
7	Санаторно-курортне лікування окремих нозологічних груп-1
8	Санаторно-курортне лікування окремих нозологічних груп-2
9	Санаторно-курортне лікування окремих нозологічних груп-3

ПРОГРАМНИЙ МАТЕРІАЛ
до вивчення дисципліни

“САНАТОРНО-КУРОРТНЕ ЛІКУВАННЯ”

Тема 1. Історія курортології як науки. Історія розвитку курортів. Класифікація курортів. Курортні ресурси України та зарубіжжя. Сучасні уявлення про хвороби і принципи застосування фізичних факторів у лікувально-профілактичних і реабілітаційних цілях. Поняття “здоров’я”, “передхворобливий стан”, “хвороба”

Вступ. Історія курортології як науки. Історія розвитку курортів. Можливості, завдання санаторно-курортного лікування. Завдання курортології як науки.

Значення санаторно-курортного лікування в системі заходів збереження здоров’я людини. Визначення поняття “курорт”. Вимоги до курортів. Мета і завдання курортотерапії.

Класифікація курортів.

Сучасні уявлення про хвороби і принципи застосування фізичних факторів у лікувально-профілактичних і реабілітаційних цілях.

Визначення ВООЗ поняття “здоров’я”, “передхворобливий стан”, “хвороба”. Теорії розвитку хвороби. Принципи поступовості в комплексному лікуванні хворих. Роль реабілітації в медицині, її види.

Перелік основних курортів України, їх коротка характеристика. Перелік і характеристика основних курортів, розташованих на території колишнього СРСР. Характеристика і перелік основних закордонних курортів.

Література [1; 2; 8; 9]

Тема 2. Санаторії, профілакторії. Відбір, направлення хворих на курорти і у місцеві санаторії, показання і протипоказання. Нормативно-правові акти, що регламентують діяльність курортів

Санаторії і профілакторії: визначення, цілі, завдання, можливість, класифікація. Особливості санаторного лікування. Типи санаторіїв, їх спеціалізація й устаткування. Санаторний режим. Оцінка результатів санаторного лікування. Принципи будівництва, організації санаторіїв.

Принципи і методи медичного відбору хворих (крім хворих туберкульозом) на санаторно-курортне лікування. Протипоказання, що виключають направлення хворих на курорти і в місцеві санаторії.

Протипоказання, що виключають направлення хворих у протитуберкульозні санаторії і на курорти хворих на туберкульоз.

Показання до направлення дорослих хворих на санаторно-курортне лікування за групами захворювань.

Показання до направлення дорослих хворих на санаторно-курортне лікування за типами курортів.

Показання до направлення на санаторно-курортне лікування дітей, підлітків, батьків з дітьми. Організація контролю за правильністю добору хворих на санаторно-курортне лікування.

Юридично-правова база, що регулює роботу санаторно-курортних установ. Закон України “Про курорти”, Водний кодекс, ДСТУ на мінеральні води, грязі.

Література [1; 2; 4; 6; 9]

Тема 3. Медична кліматологія — і кліматотерапія. Сучасна фізіотерапія — сукупність дії природних і преформованих фізичних чинників

Класифікація лікувальних фізичних чинників.

Кліматичні особливості природних зон України. Групи погод.

Вплив кліматичних чинників на стан людини. Коротка характеристика: склад і процентне співвідношення газів атмосферного повітря, температура повітря, атмосферний тиск, вологість, напрямок і швидкість вітру, сонячні і космічні впливи, геомагніт-

не поле. Роль атмосферної електрики, кисневий режим атмосфери. Аерохімічні властивості атмосферного повітря. Атмосферна циркуляція: циклон, антициклон, фронт, гребінь. Бризова, мусонна, гірничо-долинна циркуляції атмосфери; фен, бора, норд. Термічні умови зовнішнього середовища. Еквівалентно-ефективна температура. РЕЕТ. Радіаційна ЕЕТ.

Медична кліматологія і кліматотерапія. Методи кліматотерапії. Дозування кліматопроедур.

Фізіологічні механізми впливу клімату на організм. Адаптація й акліматизація. Кліматопатичні реакції і десінхронози. Біологічні ритми.

Кліматопроедлактака (загартовування).

Аеротерапія, талассотерапія, аероіонотерапія Геліотерапія, повітряні ванни, сон на березі моря. Мікрокліматотерапія. Карстові, соляні печери: механізм впливу на організм, контроль, дозування.

Кліматолікувальні спорудження. Лікування змінним повітряним тиском і за допомогою штучного повітряного середовища.

Сучасна фізіотерапія — сукупність дії природних і преформованих фізичних чинників.

Класифікація методів фізіотерапії. Нормативні положення, регламентуючі призначення фізіотерапевтичних процедур дорослим пацієнтам і дітям.

Методи апаратної фізіотерапії в санаторно-курортному лікуванні.

Особливості лікувального впливу на організм електролікування: струмами низької, високої напруги, за допомогою електричних магнітних полів. Дія світлолікування, вібротерапії.

Імпульсна електротерапія. Високочастотна електротерапія. Дециметрова та сантиметровохвильова терапія. Магнітотерапія, лікування ультразвуком. Світлолікування. Лазеротерапія. Інгаляційна терапія.

Родонове лікування. Теплолікування, особливості поєднання деяких фізіотерапевтичних чинників у процесі лікування.

Література [1–3; 5; 9]

Тема 4. Лікувальні грязі. Мінеральні води. Гідротерапія

Лікувальні грязі. Основні бальнеологічні групи пелоїдів. Механізм фізіологічної і лікувальної дії пелоїдів. Показання і протипоказання до призначення грязелікування. Методики, застосовувані в пелоїдотерапії. ДСТУ на лікувальні грязі.

Контактне теплолікування. Озокеритолікування, парафінолікування, глино- та псалмотерапія.

Мінеральні води: класифікація, походження. Механізм фізіологічної і лікувальної дії мінеральних вод. Вплив на лікувальні властивості хімічного складу та температури мінеральних вод.

Показання і протипоказання до лікування мінеральними водами. Методи застосування мінеральних вод.

Мінеральні води для питного лікування: групи, методики застосування, показання і протипоказання до призначення. Штучні мінеральні води. ДСТУ на мінеральні води.

Гідротерапія. Особливості лікувальної дії на організм прісної води, методики її застосування.

Обливання загальне і місцеве, обмивання, обтирання, укутування, компрес.

Душі: різновиди, особливості лікувально-профілактичної дії і призначення, методики застосування різновидів душі.

Ванни загальні і місцеві: парові, водяні, контрастні, ароматичні, скипидарні, гірчичні, піністі, вібраційні, вихрові, гідроелектричні та ін. Напівванни.

Промивання — зрошення кишечника: показання, протипоказання, методики, ускладнення і помилки застосування.

Купання. Лазні. Їх лікувально-профілактична дія. Абсолютні і відносні протипоказання. Показання до призначення. Ускладнення застосування. Види. Методики.

Література [2; 4; 6–8; 10]

Тема 5. Засоби народної (нетрадиційної) медицини, інші немедикаментозні методи лікування, застосовувані в санаторно-курортній практиці. Роль лікувального масажу в практиці санаторно-курортного лікування. ЛФК. Відпочинок. Стомлення. Виснаження

Засоби народної (нетрадиційної) медицини й інші немедикаментозні методи лікування, застосовувані в санаторно курортній практиці. Сутність, фізіологічна дія і методи фітотерапії. Ароматерапія, її вплив на організм, методи застосування. Рефлексотерапія: особливості дії, методи, показання і протипоказання до призначення. Лікування медом.

Світлотерапія, кольоротерапія, кристалотерапія та інші нетрадиційні методи впливу на здоров'я людини. Інформаційно-хвильове лікування: принципи, показання.

Роль лікувального масажу в практиці санаторно-курортного лікування. Види лікувального і профілактичного масажу. Медико-фізіологічні основи дії масажу. Показання, протипоказання до призначення. Прийоми масажу.

Значення лікувальної фізкультури у профілактиці і лікуванні захворювань, у природі реконвалесценції. Дія, види, прийоми ЛФК. Рекомендації до призначення.

Фізіологічне визначення поняття “відпочинок”. Роль відпочинку в профілактиці захворювань. Стомлення. Виснаження. Особливості стомлення при м'язовій і розумовій роботі. Біологічні ритми і режим. Періодичність відпочинку. Види.

Література [1; 2; 4; 7; 8; 10; 11]

Тема 6. Особливості харчування в системі санаторно-курортного лікування. Гомеопатія. Фармакотерапія в системі санаторно-курортного лікування

Сутність і види дієтотерапії. Організація дієтотерапії в санаторіях і профілакторіях.

Характеристика дієт, призначуваних при різних захворюваннях.

Методи контролю ваги в практиці санаторно-курортного лікування.

Поняття гомеопатії. Сутність фізіологічної дії. Методи. Показання, протипоказання.

Фармакотерапія в системі санаторно-курортного лікування. Регламентація застосування лікарських засобів. Лікарські препарати, що застосовуються: класифікація, характеристика. Спільне застосування лікувальних фізичних чинників і фармакологічних препаратів.

Література [1; 2; 4; 5; 7]

Тема 7. Санаторно-курортне лікування окремих нозологічних груп-1

Санаторно-курортне лікування в профілактиці і лікуванні хворих із серцево-судинними захворюваннями, неспецифічними захворюваннями легень, туберкульозом, захворюваннями обміну речовин та ендокринної системи.

Етіологія, патогенез цих захворювань. Методи профілактики. Можливості санаторно-курортного етапу в профілактиці і лікуванні перелічених захворювань. Методики, що застосовуються.

Література [1; 4–6; 8; 10]

Тема 8. Санаторно-курортне лікування окремих нозологічних груп-2

Роль природних і преформованих чинників у лікуванні і профілактиці захворювань органів травлення, шкірних захворювань, хвороб жіночої та чоловічої полові сфери. Санаторно-курортне лікування порушень статевої діяльності.

Причини, що призводять до розвитку перелічених захворювань, патогенез, заходи профілактики. Природні і преформовані чинники в лікуванні і профілактиці цих захворювань.

Санаторно-курортна терапія в лікуванні і реабілітації травматологічних, ортопедичних і хірургічних хворих, пацієнтів із захворюваннями очей, вуха, горла та носа, щелепно-лицьової системи.

Можливості санаторно-курортного лікування перелічених хвороб, методики лікування і реабілітації пацієнтів.

Санаторно-курортне лікування пацієнтів із захворюваннями центральної і периферичної нервової системи, хворобами суглобів і хребта.

Обмінно-фізіологічні порушення в організмі людини при захворюваннях нервової системи, суглобів, хребта. Види санаторно-курортного лікування і профілактики цих захворювань. Показання, протипоказання до призначення.

Література [1; 4–6; 8; 10]

Тема 9. Санаторно-курортне лікування окремих нозологічних груп-3

Особливості санаторно-курортного лікування дітей, підлітків і вагітних.

Можливості санаторно-курортних засобів для впливу на імунітет.

Інформатика в системі санаторно-курортного лікування.

Анатомо-фізіологічні особливості дитячого організму, організму вагітних.

Види природних і преформованих фізичних чинників, дозволених до застосування в дитячому, підлітковому віці та у вагітних. Протипоказані чинники. Особливості методик для застосування у дітей, підлітків, вагітних.

Література [1; 4–6; 8; 10]

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Можливості, завдання санаторно-курортного лікування.
2. Значення санаторно-курортного лікування в системі заходів збереження здоров'я людини. Завдання курортології як науки. Мета і завдання курортотерапії.
3. Історія розвитку курортології. Історія курортів. Визначення поняття “курорт”. Вимоги до курортів.

4. Класифікація курортів.
5. Сучасні уявлення про хвороби і принципи застосування фізичних чинників у лікувально-профілактичних і реабілітаційних цілях.
6. Визначення ВООЗ поняття “здоров’я”, “передхворобливий стан”, “хвороба”. Теорії розвитку хвороби. Принципи поступовості в комплексному лікуванні хворих. Роль реабілітації в медицині, її види.
7. Перелік основних курортів України і коротка їх характеристика. Перелік і характеристика основних курортів, розташованих на території колишнього СРСР. Характеристика і перелік основних закордонних курортів.
8. Санаторії, профілакторії: визначення, цілі, завдання, можливості.
9. Особливості санаторного лікування. Типи санаторіїв, їх спеціалізація й устаткування.
10. Санаторний режим. Оцінювання результатів санаторного лікування.
11. Принципи будівництва, організації санаторіїв.
12. Принципи і методи медичного відбору хворих (крім хворих на туберкульоз) на санаторно-курортне лікування. Протипоказання, що виключають направлення хворих на курорти і у місцеві санаторії.
13. Протипоказання, що виключають направлення хворих у протитуберкульозні санаторії і на курорти хворих на туберкульоз.
14. Показання до направлення дорослих хворих на санаторно-курортне лікування за групами захворювань.
15. Показання до направлення дорослих хворих на санаторно-курортне лікування за типами курортів.
16. Показання до направлення на санаторно-курортне лікування дітей, підлітків, батьків з дітьми. Організація контролю за правильністю добору хворих на санаторно-курортне лікування.
17. Стан юридично-правової бази, що регулює роботу санаторно-курортних установ. Закон України “Про курорти”, “Водний кодекс”, ДСТУ на мінеральні води, грязі.
18. Класифікація лікувальних фізичних чинників.

19. Кліматичні особливості природних зон України. Групи погод.
20. Вплив кліматичних чинників на стан людини.
21. Властивості атмосферного повітря: склад і процентне співвідношення газів атмосферного повітря, температура повітря, атмосферний тиск, вологість, напрямок і швидкість вітру, сонячні і космічні впливи, геомагнітне поле.
22. Роль атмосферної електрики, кисневий режим атмосфери.
23. Аерохімічні властивості атмосферного повітря.
24. Атмосферна циркуляція: циклон, антициклон, фронт, гребінь. Бризова, мусонна, гірничо-долинна циркуляції атмосфери; фен, бора, норд.
25. Термічні умови зовнішнього середовища. Еквівалентно-ефективна температура. РЕЕТ. Радіаційна ЕЕТ.
26. Медична кліматологія і кліматотерапія. Методи кліматотерапії. Дозування кліматопродур.
27. Фізіологічні механізми впливу клімату на організм. Адаптація й акліматизація. Кліматопатичні реакції і десінхронози. Біологічні ритми.
28. Кліматопродур (загартовування).
29. Аеротерапія, таласотерапія, аероіонотерапія, геліотерапія, повітряні ванни, сон на березі моря.
30. Мікрокліматотерапія. Карстові, соляні печери: механізм впливу на організм, контроль, дозування.
31. Кліматолікувальні спорудження. Лікування змінним повітряним тиском і за допомогою штучного повітряного середовища.
32. Сучасна фізіотерапія — сукупність дії природних і преформованих фізичних чинників.
33. Класифікація методів фізіотерапії. Нормативні положення, регламентуючі призначення фізіотерапевтичних процедур дорослим пацієнтам і дітям.
34. Методи апаратної фізіотерапії в санаторно-курортному лікуванні.
35. Особливості лікувального впливу на організм електролізування: струмами низької, високої напруги, за допомогою електричних магнітних полів.

36. Дія світлолікування, вібротерапії.
37. Імпульсна електротерапія. Високочастотна електротерапія. Дециметрово- і сантиметровохвильова терапія. Магнітотерапія, лікування ультразвуком. Світлолікування. Лазеротерапія. Інгаляційна терапія.
38. Родонове лікування. Теплолікування, особливості поєднання деяких фізіотерапевтичних чинників у процесі лікування.
39. Лікувальні грязі. Основні бальнеологічні групи пелоїдів.
40. Механізм фізіологічної і лікувальної дії пелоїдів. Показання і протипоказання до призначення грязелікування. Методики, застосовувані в пелоїдотерапії. ДСТУ на лікувальні грязі.
41. Контактне теплолікування. Озокеритолікування, парафінолікування, глино- та псалмотерапія.
42. Мінеральні води. Класифікація. Походження мінеральних вод.
43. Механізм фізіологічної і лікувальної дії мінеральних вод. Вплив на лікувальні властивості хімічного складу та температури мінеральних вод.
44. Показання і протипоказання до лікування мінеральними водами. Методи застосування.
45. Мінеральні води для питного лікування. Групи мінеральних вод. Штучні мінеральні води. ДСТУ на мінеральні води.
46. Гідротерапія.
47. Особливості лікувальної дії на організм прісної води, методики її застосування.
48. Обливання загальне і місцеве, обмивання, обтирання, укутування, компрес.
49. Душі: різновиди, особливості лікувально-профілактичної дії і призначення, методики застосування різновидів душі.
50. Ванни загальні і місцеві: парові, водяні, контрастні, ароматичні, скипидарні, гірчичні, піністі, вібраційні, вихрові, гідроелектричні та ін. Напівванни.
51. Промивання — зрошення кишечника: показання, протипоказання, методики, ускладнення і помилки застосування.
52. Купання. Лазні. Їх лікувально-профілактична дія. Абсолютні і відносні протипоказання. Показання до призначення. Ускладнення застосування. Види. Методики.

53. Засоби народної (нетрадиційної) медицини й інші немедикаментозні методи лікування, застосовувані в санаторно-курортній практиці.
54. Сутність, фізіологічна дія і методи фітотерапії.
55. Ароматерапія, її вплив на організм, методи застосування.
56. Рефлексотерапія: особливості дії, методи, показання і протипоказання до призначення.
57. Лікування медом.
58. Світлотерапія, кольоротерапія, кристалотерапія та інші нетрадиційні методи впливу на здоров'я людини. Інформаційно-хвильове лікування: принципи, показання.
59. Роль лікувального масажу в практиці санаторно-курортного лікування. Види лікувального і профілактичного масажу.
60. Медико-фізіологічні основи дії масажу. Показання, протипоказання до призначення. Прийоми масажу.
61. Значення лікувальної фізкультури в профілактиці і лікуванні захворювань, у природі реконвалесценції. Дія, види, прийоми ЛФК. Рекомендації до призначення.
62. Фізіологічне визначення поняття "відпочинок". Роль відпочинку в профілактиці захворювань.
63. Стомлення. Виснаження. Особливості стомлення при м'язовій і розумовій роботі.
64. Біологічні ритми і режим.
65. Періодичність відпочинку. Види.
66. Сутність дієтотерапії. Види. Організація дієтотерапії в санаторіях і профілакторіях.
67. Характеристика дієт, призначуваних при різних захворюваннях.
68. Методи контролю ваги в практиці санаторно-курортного лікування.
69. Поняття про гомеопатію. Сутність фізіологічної дії. Методи. Показання, протипоказання.
70. Фармакотерапія в системі санаторно-курортного лікування. Регламентація застосування лікарських засобів. Лікарські препарати, що застосовуються: класифікація, характеристика. Спільне застосування лікувальних фізичних чинників та фармакологічних препаратів.

71. Санаторно-курортне лікування в профілактиці і лікуванні хворих із серцево-судинними захворюваннями.
72. Санаторно-курортне лікування пацієнтів із неспецифічними захворюваннями легень, туберкульозом.
73. Роль природних і преформованих чинників у лікуванні і профілактиці захворювань обміну речовин та ендокринної системи.
74. Санаторно-курортна терапія в лікуванні і реабілітації травматологічних, ортопедичних і хірургічних хворих.
75. Санаторно-курортна терапія пацієнтів із захворюваннями очей, вуха, горла та носа, щелепно-лицьової системи.
76. Санаторно-курортне лікування пацієнтів із хворобами суглобів і хребта.
77. Обмінно-фізіологічні порушення в організмі людини при захворюваннях суглобів, хребта.
78. Роль природних і преформованих чинників у лікуванні і профілактиці захворювань органів травлення.
79. Роль природних і преформованих чинників у лікуванні і профілактиці шкірних захворювань.
80. Роль природних і преформованих чинників у лікуванні і профілактиці хвороб жіночої та чоловічої полові сфери.
81. Санаторно-курортне лікування порушень статевої діяльності.
82. Санаторно-курортне лікування пацієнтів із захворюваннями центральної і периферичної нервової системи.
83. Особливості санаторно-курортного лікування дітей, підлітків.
84. Особливості санаторно-курортного лікування вагітних жінок.
85. Можливості санаторно-курортних засобів щодо впливу на імунітет.
86. Інформатика в системі санаторно-курортного лікування
87. Анатомо-фізіологічні особливості дитячого організму.
88. Анатомо-фізіологічні особливості організму вагітних.
89. Види природних і преформованих фізичних чинників, дозволених до застосування в дитячому, підлітковому віці.
90. Види природних і преформованих фізичних чинників, дозволених до застосування у вагітних жінок.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Основи курортології: Посіб. для студ. та лікарів / За ред. М. В. Лободи, Е. О. Колесника.* — К.: 2003. — 512 с.
2. *Курортологія і фізіотерапія / За ред. проф. В. М. Боголюбова.* — М.: Медицина, 1985. — Т. 1. Медична кліматологія і кліматотерапія. — С. 9–115.
3. *Алисов Б. П., Полтораус Б. В.* Кліматологія — М.: Изд-во МГУ, 1974. — 298 с.
4. *Окостев А. Н.* Лечение болезней внутренних органов: Практ. рук.: В 3 т. — Мн.: Вышэйш. шк.; Витебск: Белмед кн., 1997.
5. *Сміян І. С., Карачевцева Т. В.* Дитяча курортологія. — К.: Вища шк., 1985. — 279 с.
6. *Фізіотерапевтичний довідник / За ред. Сосина І. Н.* — К.: Здоров'я, 1973.
7. *Медицина дитинства в чотирьох томах / За ред. проф. Мошича П. С.* — К.: Вища шк., 2001.
8. *Курортологія і фізіотерапія / Под ред. проф. В. Боголюбова.* — В 2 т. — М.: Медицина, 1985.
9. *Царфис П. Г.* Рекреационная география СССР. — М., 1979.
10. *Царфис П. Г.* Физические методы профилактики. — М., 1982.
11. *Пособие по лечебному массажу* Била Н. А. — М.: Медицина, 1993. — 279 с.

Додаткова

1. *Вавилова Н. В.* Гомеопатическая фармакодинамика. — Смоленск; М.: Гомеопатическая центр, Эверест, 1994. — Т. 2. — 470 с.
2. *Вайсфельд Д. Н., Горчакова Г. А.* Природні лікувальні фактори Одеського курортного регіону. — К.: Здоров'я, 1991. — 144 с.
3. *Гейхман Л. З.* Аэрофитотерапия. — К.: Здоровья, 1986. — 128 с.
4. *Георгиевский В. П., Комиссаренко Н. Ф., Дмитрук С. Е.* Биологично активные вещества лекарственных растений. — Новосибирск, 1990. — 333 с.
5. *Гродзтский А. М.* Лекарственные растения: Енцикл. довід. — К.: УРЕ, 1990. — 543 с.

6. *Дудченко Л.* Аромати здоров'я Лікування ефіромасличними рослинами й ефірними оліями— К.: Глобус, 1997. — 157 с.
7. *Дуринан Р. А.* Атлас аурикулярной рефлексотерапии. — Ташкент: Медицина, 1982. — 64 с.
8. *Використання* ефірних олій рослин у профілактиці і лікуванні гострих респіраторних інфекцій у дітей і підлітків: Метод. рекомендації / Е. М. Лук'янова, С. С. Острополец, В. Ф. Лапшин та ін. — К., 1999. — 32 с.
9. *Клінічна фармакологія.* Задачі, організація обслуговування і підготовка кадрів // ВІЗ. Сер. техн. докл. № 446. — 1971. — 26 с.
10. *Лобода М. В., Штеренгерц А. Е.* Дитячі санаторії України. — К.: Здоров'я, 1987. — 88 с.
11. *Мачерет Е. Л., Самосюк И. З.* Посібник з рефлексотерапії. — К.: Вища шк., 1989. — 479 с.
12. *Младенов С.* Мед и медолечение. — Кишинёв, 1982. — 176 с.
13. *Нагорна Н. В.* Ароматерапія в педіатрії. Лікування і профілактика захворювань у дітей і підлітків природними ароматами. — Usti nad Labem Cosmetic Karl Hadek International, 1998. — 288 с.
14. *Николаевский В. В., Еременко А. Е., Иванов И. К.* Биологическая активность эфирных масел. — М.: Медицина, 1987. — 144 с.
15. *Попова Т. Д., Зелекман І. Я.* Гомеопатична терапія. — К.: Здоров'я, 1990. — 271 с.
16. *Портнов Ф. Г.* Электростимуляционная рефлексотерапия. — Рига, 1987. — 352 с.
17. *Самосюк И. З., Лысенюк В. П., Лобода М. В.* Лазеротерапия и лазеропунктура в клинической и курортной практике. — К.: Здоровья, 1997. — 237 с.
18. *Собецкий В. В.* Клиническая рефлексотерапия. — К.: Здоровья, 1995. — 256 с.
19. *Табеева Д. М.* Пособие по иглорефлексотерапии. — М.: Медицина, 1980. — 580 с.
20. *Ткаченко К. Г., Казаринова Н. В.* Ефіроолійні рослини й ефірні олії. Деякі аспекти використання для санації при-

- міщень і носіїв інфекції // Мед. технології. — 1995. — № 1–2. — С. 50–51.
21. *Товстуха Є. С.* Фітотерапія. — К.: Здоров'я, 1990. — 304 с.
 22. *Фітонциди в медицині / Н. М. Макаруч, Я. С. Лещинська, Ю. А. Акимов та ін.* — К.: Наук. думка, 1990. — 216 с.
 23. *Клиническо-фармакологические основы взаимодействия лекарственных и еды / И. С. Чекман, А. П. Викторов, А. В. Щербак //* Клин. медицина. — 1987. — Т. 65, № 8. — С. 8–13.
 24. *Штеренгерц Н. А., Біла Н. А.* Масаж для дорослих і дітей. — К.: Здоров'я, 1992. — 381 с.
 25. *Царфис П. Г.* Природа и здоровье человека / Лечебно-профилактические основы курортологии. — М.: Высш. шк., 1987.
 26. *Иванов В. В.* Основные критерии оценки химического состава минеральных вод. — М., 1982.
 27. *Курорты: Энцикл. словарь.* — М., 1983.
 28. *Лекции по общей бальнеологии / А. А. Лозинский.* — М.: Медицина, 1949.
 29. *Олефиренко В. Т.* Водотеплолечение. — М.: Медицина, 1978.
 30. *Оранский И. Е.* Биологические ритмы.— М., 1977.
 31. *Полторанов В. В.* Учебник по медицинскому отбору и направлению больных на курорты в местные санатории. — М.: Профиздат, 1983.
 32. *Бокшеев В. Г., Долгих-Литт Н. А.* Аэротерапия. — К.: Здоров'я, 1968. — 80 с.
 33. *Делле В. И., Евзекова М. И.* Оборудование пляжей. — М.: Стройиздат, 1975. — 78 с.
 34. *Маршак М. Е.* Фізіологічні основи загартовування організму людини. — Л.: Медицина, 1965. — 150 с.
 35. *Меерсон Ф. З.* Адаптация, стресс и профилактика. — М.: Наука, 1981. — 278 с.
 36. *Застосування ароматичних летучих біологічно активних речовин рослинного походження в дитячих дошкільних установах з метою профілактики респіраторних захворювань / А. А. Андрущук, Л. П. Далецька, А. Ф. Лобода, Н. М. Макаруч //* Педіатрія. — 1986. — № 8. — С. 44–46.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
Навчально-тематичний план вивчення дисципліни “Санаторно-курортне лікування”	4
Програмний матеріал до вивчення дисципліни “Санаторно-курортне лікування”	5
Контрольні питання	11
Список рекомендованої літератури	17

Відповідальний за випуск *Н. В. Медведєва*
Редактор *О. І. Маєвська*
Комп'ютерне верстання *Т. В. Кулік*

МАУП
Зам. № ВКЦ-2007

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП